

radikale **B**

Made in Europe – Powered by Denmark

Grøn brint kan blive Danmarks nye grønne eventyr. Nordsøens store havvindspotentiale kan kun udnyttes, hvis den strøm, som ikke bruges til elektrificering, kan omdannes til brint og transporteres til Tyskland og resten af Europa. Med *'Made in Europa – Powered by Denmark'* ønsker Radikale Venstre at skabe rammerne for dette grønne eventyr.

Grøn brint kommer til at spille en fuldstændig central rolle i Europas grønne omstilling. Man taler sågar om den grønne brint som "morgendagens olie", og efterspørgslen på grøn brint bliver i nærmeste fremtid enorm. Ikke mindst fordi Tyskland planlægger at satse massivt på den grønne brint som alternativ til fossile brændsler. Det understøttes af IEA som forventer, at efterspørgslen på brintbaserede brændstoffer ligger mellem 5-25 pct. af den endelige globale energieforsyning inden 2050.

I Tysklands hydrogenstrategi lægges der op til massiv import, hvis den tyske industri skal omstilles i en grønnere retning. Samtidigt vurderer Rambøll at brintinfrastruktur til Tyskland vil skabe en eksportværdi af PtX produkter på mellem 2 og 9 mia. kr. i 2030. Derfor skal Danmark selvfølgelig udnytte Nordsøens havvindsressourcer til at levere den grønne brint til Tyskland, som de efterspørger. Med dét udgangspunkt præsenterer Radikale Venstre her en samlet plan for, hvordan Danmark placerer sig klogt som en central spiller i udrulningen af brintinfrastruktur i Europa. Det kan blive Danmarks næste store, grønne eventyr og på sigt gøre den europæiske industri *"Powered by Denmark"*.

Uden brintinfrastruktur kan vi ikke udnytte Nordsøen fuldt ud

Med den politiske aftale om *Udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer (Power-to-X strategi)* fra marts 2022 blev der fastlagt en politisk målsætning om at etablere 4-6 GW elektrolyseanlæg inden 2030. Det er nu snart et år siden, og det eneste fremskridt hidtil er, at der inden jul blev hastevettaget lovgivning, som giver de statsejede selskaber, Energinet og Evida, hjemmel til at eje og drive brintinfrastruktur indenfor rammerne af den eksisterende forsyningslovgivning.

Derudover er der planer om udbud af 9 GW havvind i Danmark til etablering inden 2030. Dertil kommer ansøgninger fra åben dør-ordningen som i skrivende stund er under sagsbehandling. Det er langt mere strøm, end Danmark har brug for. Strøm, som vi kan eksportere til resten af Europa. Men skal strømmen transporteres til vores nabolande, vil det kræve massive investeringer i elnettet hvis ikke vi tænker tænk el- og brintinfrastruktur sammen.

Konkret vil en national brintinfrastruktur og kobling til resten af Europa via Tyskland betyde:

- **Billigere infrastruktur i Danmark:** Med brintinfrastruktur til Tyskland vil Energinet undgå massive investeringer i elnettet. Omkostninger til at etablere elnet er 10 gange større end til etablering af brintinfrastruktur. Brintinfrastrukturen vil kunne aflaste elnettet med en samfundsøkonomisk gevinst til følge og samtidigt mindske behovet for udbygning af elnettet.
- **Bedre afsætningsmuligheder:** Med brintinfrastruktur til Tyskland vil Power-to-X-projekter kunne levere grøn brint til den tyske industri, som efterspørger den. Samtidig vil infrastrukturen fungere som lagre for brinten, hvilket gavner både forbrug og produktion af brint.
- **Sammenhængende energisystem:** Brintinfrastruktur vil koble vores energisystemer sammen og er en forudsætning for udvikling af Power-to-X og reelt også for yderligere udbygning af vind og sol i Danmark. Med store elektrolyseenheder til produktion af brint vil det danske energisystem være mere robust for udsving i produktionen af grøn strøm fra vind og sol. Helt konkret vil vindmøllerne fortsat kunne snurre rundt, også selv om Tyskland ikke kan modtage de store mængder grøn strøm.
- **Fasthold værdi af havvind:** De store forbrugsenheder vil sikre, at der er aftag på de store mængder strøm, der kan produceres i Nordsøen, så det også i fremtiden vil være interessant for udviklere at byde på de statslige udbud. Hvis ikke forbruget følger med udbygningen af havvind, dumpes prisen på strøm, og de konkrete budområder gøres mindre attraktive. Det vil føre til færre bud og mindre indtægt til staten i form af koncessionsbetalinger og i sidste ende bremse udbygningen af havvind, hvilket gør Danmark fattigere. Ifølge IRENA bliver der genereret knapt 5.000 nye grønne job, hver gang der opføres en ny stor havvindmøllepark.

Tysk industri ser grøn brint som morgendagens olie

Den tyske forbundsregering forventer, at der vil være behov for omkring 90 til 110 TWh brint i 2030. For at dække en del af denne efterspørgsel planlægger Tyskland at etablere op til 5 GW produktionskapacitet – inklusive tilstrækkelig vedvarende offshore- og onshore-energi, der er nødvendigt for at dække denne efterspørgsel. Det svarer til produktion af 14 TWh grøn brint og vil kræve 20 TWh grøn strøm baseret på vind og sol, hvilket svarer til strømmen fra 4 store havvindmølleparker. Yderligere 5 GW kapacitet skal tilføjes det tyske energisystem, om muligt inden 2035 og senest i 2040.

Men den indenlandske produktion af grøn brint i Tyskland vil ikke være tilstrækkelig til at dække den store efterspørgsel fra industrien. Derfor vil det meste af den grønne brint blive importeret. Der er flere steder i EU, hvor der er tilstrækkeligt store mængder grøn strøm til rådighed til at dække denne efterspørgsel af grøn brint. Den tyske Forbundsregering vil arbejde for, at dette potentiale bliver udnyttet, og at produktionskapaciteten udvides yderligere. Tyskland beskriver den grønne brint som morgendagens olie og ser den som afgørende for transformationen af det europæiske energisystem. Samtidig vil den grønne brint åbne nye markeder for tyske virksomheder, så varer også i fremtiden kan være "Made in Germany".

Nordøen huser Europas bedste havvindsressourcer. Vi kan producere den billigste grønne strøm, som netop er nødvendig for produktion af grøn brint. Og vi kan producere langt, langt mere end vi selv kan forbruge i vores elbiler, varmepumper og egen industri. Som en lille åben økonomi skal Danmark ikke lukke sig om sig selv. Nej, med vores store

havvindsressourcer i Nord- og Østersøen følger også en stor forpligtelse til at bidrage til Europas – og ikke mindst Tysklands grønne omstilling.

Derfor mener Radikale Venstre, at den tyske industri også i fremtiden kunne være *Made in Europe - Powered by Denmark*.

Made in Europe – Powered by Denmark

Meldingen fra branchen er klar. Uden brintinfrastruktur, intet brinteventyr i Danmark. Bl.a. skriver Ørsted, at Danmark kan levere 10-25 pct. af Tysklands samlede brintefterspørgsel. Samme skriver H2 Energy i Børsen. Og senest Ørsted og CIP i en fælles kronik i et fælles opråb om handlekraft i dansk politik. Og det haster med at træffe en beslutning. Hvis ikke der er truffet en bindende beslutning om etablering af en dansk-tysk brintinfrastruktur inden udgangen af 2023 og inden de kommende udbud af havvind, vil Nordsøen ikke være den attraktive ressource for Danmark, som den har potentiale til. Derfor foreslår Radikale Venstre at:

- 1) **Danmark indgår bindende aftale med Tyskland om fælles brintinfrastruktur:** Med inspiration fra de internationale aftaler om havvind, skal Danmark indgå dét, vi kalder *Ellund-aftalen* med *Tyskland*. Aftalen skal danne rammen for etablering af brintinfrastrukturen og sikre, at danske Energinet og tyske Gasunie kan etablere en brintforbindelse mellem Danmark og Tyskland ved Ellund senest i 2028.
- 2) **Der indgås en politisk aftale om rammerne for dansk brintinfrastruktur:** Klima-, energi- og forsyningsministeren skal indkalde til politiske drøftelser med henblik på vedtage en finansieringsmodel for brintinfrastrukturen. Den nye infrastruktur skal være tariffinansieret, men finansieringsmodellen skal sikre, at de første producenter og forbrugere af brint, som tilkøbes brintinfrastrukturen, ikke rammes unødvendigt hårdt. Det kan eksempelvis være med et midlertidigt loft over tariffjerne, indtil kapacitet på infrastrukturen udnyttes fuldt ud.
- 3) **Energinet skal pålægges at bygge den nødvendige brintinfrastruktur:** Energinet skal sikre etablering af brintinfrastrukturen i samarbejde med Gasunie, som er ansvarlig for Tysklands brintinfrastruktur. Udbygningen skal tænkes sammen med udvikling af elnettet og være fremtidssikret – evt. med krav om, at en given andel af den samlede kapacitet skal være "solgt" forlods.
- 4) **Godkendelse af flest mulige åben dør-ansøgninger:** Klima-, energi- og forsyningsministeren skal indkalde ansøgere til åben dør-ordningen til drøftelser om rammerne for godkendelse og realisering af flest mulige havvindmølleprojekter, med henblik på at færdiggøre sagsbehandling inden udgangen af 2023 så staten sikres et behørigt samfundsbidrag samtidigt med at havvindmøllerne opføres på sammenlignelige vilkår som bliver gældende for de vindmøller som opføres ved statslige udbud. Samtidigt forventes at udviklerne, som har ansøgt under åben dør-ordningen, har interesse i at indgå udbud af kapaciteten på den nye brintinfrastruktur.